

با حکم مقام معظم رهبری صورت گرفت اعضای جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی منصوب شدند

ایسنا: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در حکمی با انتصاب اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی برای یک دوره جدید و چهارساله، ضمن تشکر از زحمات اعضای سابق به‌ویژه دانشمندان و استادانی که در دوره جدید حضور نخواهند داشت...

صفحه ۲

دوشنبه ۲۴ آبان ۱۴۰۰ ۹ ربیع‌الثانی ۱۴۴۳ ۱۵ نوامبر ۲۰۲۱

در نشست هیئت دولت صورت گرفت

علی بهادری جهرمی سخنگوی دولت

گروه سیاست: در نشست هیئت دولت علی بهادری جهرمی سخنگو و رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت شد. سخنگوی دولت سیزدهم پیش‌تر مسئولت‌هایی مانند رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه...

صفحه ۲

سال نوزدهم • شماره ۴۱۴۴ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

تترها

فرصت سوزی‌های اصلاح طلبانه

صفحه ۲

امتیاز پنهانی واشنگتن به تهران؟

صفحه ۴

جمهوری حزبی یا غیر حزبی؟

صفحه ۲

چالش تلویزیون با گزارشگر زن

صفحه ۱۱

پاسخ سلیمی‌نمین به محسن هاشمی

صفحه ۴

وقتی بایدن با شی دیدار می‌کند

صفحه ۸

حرف اول

نمایشگاهی بر عرصه‌های تخریب

عبدالحسین طوطیایی: پژوهشگر کشاورزی

براساس خبری که در خبرگزاری ایسنا منتشر شده است، بزرگ‌ترین نمایشگاه کشاورزی کشور در مازندران با حضور رئیس سازمان جهاد کشاورزی مازندران و دیگر

مردمان جهاد کشاورزی و بعضی مسئولان استان از ۱۶ آبان و به مدت پنج روز کنایش یافت. غرفه‌های متنوعی از برترین و قدرتمندترین شرکت‌های تولیدکننده کود و سم، تاسیسات گلخانه‌ای، پهپاد و تاسیسات آب و خاک در این نمایشگاه حضور داشتند. در چهار دهه اخیر بخشی از توان و فعالیت‌های متولی بخش کشاورزی صرف انواع نمایشگاه‌ها و برگزاری همایش‌ها، کنگره‌ها و هفته‌های پژوهش و فناوری، منابع طبیعی، جهاد کشاورزی و... شده است. متأسفانه تاکنون ارزیابی دقیقی از موفقیت، اثرگذاری و کارکرد این‌گونه فعالیت‌های نمایشی نشده است. برگزارکنندگان این برنامه‌ها بیش از دغدغه برای فوریت‌هایی که بخش کشاورزی را در شرایط شکننده‌ای قرار داده است، به تقویم زمانی این نوع مراسم‌ها از گذشته و تکرار آنها عنایت دارند. اما آیا برای استان‌های شمالی کشور که درحال حاضر آماج موج فزاینده‌ای از تخریب و تغییر کاربری پرشتاب اراضی کشاورزی قرار دارند، نمایشی از فناوری و تجهیزات جدید مکانیزاسیون اولویت دارد؟ مویی که با روند خردترشدن قطعات اراضی، اتفاقا در جهتی معکوس با نیاز به توسعه مکانیزاسیون قرار دارد. آیا تغییرات پرشتاب اقلیمی، ترکیب الگوی کشت و گسترش بی‌محابای ویلاسازی در حاشیه خزر به‌تنهایی کافی نیست که به‌جای تداوم کلیشه‌های گذشته، به طرحی نو و مبتنی بر صیانت از منابع برداخته شود؟ اما به نظر می‌رسد ارکان مدیریت کشاورزی در این خطه به تاسی از سیاست کلان حاکم بر این وزارت، چشم بر فاجعه تخریب و تغییر کاربری اراضی حوزه تحت مسئولیت خود پوشیده و به ارائه ارقام تولید و برگزاری این قبیل برنامه‌ها سرگرم‌اند.

ادامه در صفحه ۵

همکار گرامی سرکار خانم بهناز شیربانی
مصیبت وارده را صمیمانه تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.
روزنامه شرق

روز گذشته مجلس قانون مجازات قمار و شرط‌بندی آنلاین را تصویب کرد

شرط‌بندی زیر تیغ

صفحه‌های ۳ و ۵

سرنوشت «حق اعتراضات» در دست اصولگرایان

عسکری امیرحسین جهمیزادگ، تار

تذکر نمایندگان درباره انتصابات فامیلی

دفاع یا اعتراض؛ مسئله این است

یادداشت

دیپلماسی قضائی حقوق بشرگرا

اعدام زیر ۱۸ سال و لغو مجازات زندانینا وجدانی و حوزه اندیشه و عفو عمومی به‌ویژه برای ایرانیان خارج کشور و حمایت از مالکیت و حریم خصوصی و توجه به آزادی‌های عمومی و صدها ایده اصلاحی قابل توجه باید در دستور کار قرار گیرد. باور کنیم ایران می‌تواند و می‌باید الگوی حقوق بشری جهان شود.

۴- البته که حقوق بشر در عمل پاس داشته می‌شود و دو صد گفته چون نیم‌کردار نیست. جهان پیرامون ما پر است از مواضع صوری و سخنرانی‌های بی‌پشتوانه مقامات سیاسی دنیا که به اسم حقوق بشر ارائه می‌شود، اما در عمل، رهاورد مردمان جهان، تخریب حقوق بشری را کوتاه می‌کند و موقعیت ایران در زمینه حقوق بشر را از یک وضعیت واکنشی-منفعلانه به سطح کنشی-مطالبه‌گرانه سوق می‌دهد. در این ساحت ملاحظات ذیل قابل ذکر است:

۱- ادبیات مسئولان در زمینه حقوق بشر عمدتاً خطه‌گرانه و منتقدانه بوده است. در وضعیتی قرار داشتیم که کارکردها و رویکردهای ما زیر ذره‌بین دیدبانان حقوق بشر قرار می‌گرفتند. امروز از حقوق بشر دفاع کنیم... امروز دستگاه قضائی آفتوش خود را برای همکاری با دستگاه‌های قضائی کشورهای جهان در جهت مبارزه با همه مصادیق ظلم و تعدی به حقوق بشر باز کرده است.»

۲- مبانی نظری قانون اساسی و قوه مؤسس ایران بن‌مایه‌های قوی و فاخر حقوق بشری دارد که باید تقویت و ترویج شود و خوانش‌های حقوق بشرمدار در تفسیر و اجرا حاکم شود. از منشور گورشا تا آیه «لقد کرّمنا نبی آدم» تا ادبیات فاخر سعدی در مصرع «بنی‌آدم اعضای یکدیگرند» تا گوهر کلام امام علی که اگر خلخال از پای زن بپودی درآوردن جگر دارد من حاکم بمیرم، هویت واقعی ایران ما است. امروز از ایران چهره دیگری نمایش داده می‌شود و باید همت به اصلاح و معرفی صحیح شود.

۳- در حوزه هنجاری باید شجاعانه، به تقویت نگاه‌های اجتهادی و نوآورانه فقهی روی آورده شود. برخورد محکم با نقض حقوق بشر در قوه قضائیه و زندان‌ها و نحوه مواجهه با ضابطان و شفافیت در علنی‌کردن نقض حقوق بشر، سیاستی است که فعالان و کنشگران همواره مطالبه کرده‌اند. آسیب‌شناسی رفتارها به‌ویژه در برخورد با منتقدان و حق اعتراض و اقلیت‌ها الزامی‌ناز دارد. کاهش مجازات اعدام و اصلاح قوانین در جهت لغو مطلق

یادداشت

صالح نقره‌کار*

یادداشت

دیپلماسی قضائی حقوق بشرگرا

صالح نقره‌کار*

۵- دفاع از حقوق بشر رسالتی است که مرز نمی‌شناسد. دولت‌ها هر قدر انسانی‌تر و مردم‌مدارتر باشند، تصمیمات و اقدامات آنها انطباق و تناسب بیشتری با موازین حقوق بشری دارد. ماهیت دوگانه اخلاقی-سیاسی این حقوق از بعد ملی و بین‌المللی همواره با چالش و مانع مواجه بوده و در کشاکش قدرت‌های برتر زمینه نقض حق‌ها فراهم شده است. مدل تعاملی صیانت‌گر از حقوق بشر با اتکا به قدرت دیدیدانی نهادهای مدنی مستقل می‌تواند فرصت خوبی برای ارتقای سطح برخورداری از حقوق بشر در کشور و جهان فراهم آورد.

۶- حداقل فیم از مصادیق حقوق بشر در یک زبان مشترک جهانی در اعلامیه ۳۰ ماده‌ای و میثاقین حقوق مدنی سیاسی و اجتماعی اقتصادی فرهنگی متجلی است، اما این هنجار جهانی نافی از ارزش‌های نظام داخلی و رژیم حقوقی بومی و ملی نیست. کم‌اینکه پیشینه تاریخی و ارزش‌های دینی و اخلاقی اسلامی و ایرانی خود می‌تواند ظرفیت بالقوه کشور برای خوانشی انسانی‌تر از قدرت و حکومت و زیست شهروندمدار و حقوق‌بشرگرا قلمداد شود. باید این اسطکاک‌ها و تعارض‌ها را به حداقل رسانید و خوانش حقوق‌بشری همدان و هم‌بست‌ای با جهان پیرامون و دولت‌های منطقه ارائه کرد. شایسته است که ریاست قوه دستور دهد در صدور آرا و احکام به موازین حقوق‌بشری و میثاقین که وفق ماده ۹ قانون مدنی جزئی از رژیم حقوقی داخلی شده التفات شود.

ادامه در صفحه ۴

سرمقاله

اقتصاد ایران، اقتصاد جنگ و دفاع

مراد راهداری*

جناب رئیس جمهور پرسیدند: چرا اوضاع اقتصادی خوب نمی‌شود؟ اوضاع خوب نمی‌شود، نه به این دلیل که دولت‌ها بدون برنامه تشکیل می‌شوند! یا احزاب پشتیبان در واقع با افراد به رقابت آمده‌اند، نه با برنامه! اوضاع خوب نمی‌شود، نه به این دلیل که گاه بعضی از اعضای هیئت دولت فاقد دانش، تجربه و برنامه مقتضی هستند! همان‌طور که خودتان به یک وزیر نیز اخیراً تذکر دادید، کجاست برنامه‌ای که برای رای اعتماد ارائه کردید! بلکه مملکت حالش خوب نمی‌شود، چون نسخه تجویزی به بیماری سرایت نمی‌کند، چرا؟! چون اساساً بیماری و نسخه‌های تجویزی هیچ رابطه معنی‌داری باهم ندارند. ما در شرایط اقتصاد جنگی هستیم. چه آن را جنگ سرد یا گرم تلقی کنیم، چه اقتصاد ایران را در شرایط نه جنگ و نه صلح محسوب کنیم، در هر صورت در شرایط ناپایدار قرار داریم! اما در ۲۰ سال گذشته، سیاست‌هایی که برای شرایط عادی مناسب است، تجویز می‌شود. معمولاً در منابع علمی دانشگاه‌ها، شرایط جوامع عادی فرض می‌شود و سیاست‌گذاری‌ها تجزیه‌وتحلیل می‌شوند. چون فرض بر این است که جوامع باهم جنگ ندارند و اگر داشته باشند، در دوره کوتاهی پایان می‌یابد. ادبیات سیاست‌گذاری با رویکرد اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دفاعی، با اقتصاد در حال جنگ، با اقتصاد در شرایط عدم اطمینان و با اقتصاد پرنوسان و ناپایدار هم‌سرخ است. برنامه‌ریزی برای این شرایط متفاوت از شرایط باثبات و در حال رونق است. متصدیان امور توجه به این نکته ندارند که باید برای شرایط مخاطره‌آمیز برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری کنند. در شرایط تغییر، سیاست‌ها نیز پیوسته بسته به تغییرات اختیاری یا فهری شرایط، تغییر می‌کنند. نظریه‌های علمی که بعضاً به آنها استناد می‌شود، مانند حذف پاره‌ها از جمله حذف تبعیض ارزی، برای شرایط عادی است، نه اقتصاد جنگی (اعم از سرد یا گرم) و اقتصاد در شرایط عدم اطمینان. بازاری‌ترین و لیبرال‌ترین اقتصادها در شرایط مبارزه، سراغ جیره‌بندی، یارانه ترجیحی و نظایر این‌روش‌ها در برنامه‌ریزی می‌روند و می‌دانند نظام بازار باسرخ‌گویی شرایط متزلزل نیست، نظام بازار به ثبات، امنیت و امکان پیش‌بینی وقایع نیاز دارد، چون بر پایه انتظارات عقلیایی کار می‌کند. متأسفانه هدف‌گذاری‌ها، سیاست‌ها، برنامه‌ها و بودجه‌ریزی‌ها هیچ مناسبتی با شرایط ما ندارد! مثلاً رئیس‌جمهور محترم دستور داده‌اند که نرخ رشد هفت‌درصدی در سال ۱۴۰۱ هدف قرار داده شود! این در حالی است که اقتصاد در ۱۲ سال نرخ رشد واقعی (رشد بدون تورم) نداشته است! کسانی که چنین نظری به ایشان داده‌اند، نه اسباب و مؤلفه‌های این سطح از رشد را فهمیده‌اند و نه شرایطی را که در آن قرار دارند، می‌فهمند! چرا از تجارب گذشته درس نمی‌گیریم؟! از جناب رئیس‌جمهور محترم، بی‌سگازاریم که طرح موضوع کردند تا خرده‌جمعی در تصمیم‌سازی به کمک آید. تا مصداق قول معروف که می‌گوید: «چرا عاقل کند کاری که بازاری پشیمانی؟» نشویم، ما در شرایط نزاع و درگیری با غرب (آمریکا و هم‌پیمانان او) هستیم، ما تحریم هستیم، دوزدن تحریم هزینه‌ها را بالا برده، درآمد را کاهش داده و سود فعالان اقتصادی را به حداقل رسانده است. یک‌سال و دو‌سال نیز نیست، تقریباً دو دهه است که در این شرایط به سر می‌بریم و عقب‌ماندگی انباشته در حوزه‌های مختلف داریم. برای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری صواب، باید مشخص شود که آینده نزدیک و نسبتاً دور چگونه خواهد بود؟ تا طراحی برنامه برای متصدیان امور ممکن باشد! سیاست‌گذاری نظام و مقام معظم طراحی می‌شود، با آینده کار دارد؛ صدف‌نظر از اینکه آثار خود را با وقفه نشان می‌دهد و در آینده نمود می‌یابد، در زمان حال با دانستن چشم‌انداز آینده، برای چگونه‌شدن در آینده، برنامه تهیه می‌شود. به همین دلیل چشم‌انداز ۲۰ ساله تهیه کردیم و به تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام و مقام معظم رهبری نیز رسید ولی دولت نهم و دهم، آن را لغو کرد. مسئله ما اینجاست که سیاست‌مداران باید به اقتصاددانان بگویند آینده چگونه است؟! فرضاً دوره جنگی (تحریم) را کوتاه‌مدت در نظر بگیریم یا میان‌مدت یا بلندمدت؟ بنابراین پاسخ به سؤال بنیادین باشد! راه‌ها باید در بیرون از اقتصاد و در عرصه سیاست جست‌وجو کرد. با اقتباس از اظهارنظر اقتصاددانان مشهور، پل باران در کتاب اقتصاد سیاسی، می‌توان گفت تغییر جهت‌های سیاست‌ها در اقتصاد کلان و مسائل آن را (گاه) باید بیرون از حوزه اقتصاد و در حوزه سیاست سراغ گرفت.

ادامه در صفحه ۲

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR

ادامه در صفحه ۵